

viklingen også i Sovjetunionen og de øst-europæiske lande. Men det mærkes, at jern-tæppet har sænket sig i statistikken. I den foreliggende oversigt for 1949 er det småt med oplysninger om Sovjetblokkens økonomi, og om handelen mellem Øst og Vest er der ikke meget at sige. Derfor bliver i de fleste tabeller og analyser udtrykket »Europa« i realiteten ikke meget forskelligt fra den gruppe lande, der samarbejder om Marshall-planen, plus Finland og Spanien.

Selv dette Europa må dog ofte opløses i mindre områder. Problemet Tyskland behandles næsten altid særskilt, og der gives tal for Europa både med og uden Vesttyskland. Også United Kingdom's særlige stilling giver anledning til speciel omtale i de fleste kapitler. Men iøvrigt behandles enkelte landes problemer særskilt over alt, hvor der er brug for det, f. eks. ved omtalen af arbejdsløshedsproblemet, hvor udviklingen i Belgien, Vesttyskland og Italien analyseres hver for sig. Man får derved både et helhedsbillede og en undersøgelse af de vigtigste områder eller landes afvigelser fra den typiske udviklingstendens.

Om Danmarks stilling giver rapporten, som naturligt er, ingen væsentlige oplysninger, som ikke i forvejen vil være kendt af den, der følger med i udviklingen herhjemme. Ikke desto mindre har det sin store interesse at gennemlæse værket med vore egne problemer i tankerne. Det kan meget vel give anledning til, at man på et og andet punkt reviderer sit syn på disse problemer. Ved at se dem i europæisk perspektiv får man et klarere billede af deres størrelsesorden. Men får bedre muligheder for at skelne mellem de særligt danske og de alment europæiske vanskeligheder og dermed bedre grundlag for at kunne bedømme, i hvilken udstrækning vore vanskeligheder må løses af os selv, respektive kan ventes løst som led i en større europæisk aktion.

Eksempelvis ses det af tabeller over de devaluerende landes import- og eksportpriser siden devalueringen, at importprisstigningen er fælles for dem alle, medens Danmark er ene om et fald i eksportpriserne. Oplysende er i samme forbindelse en oversigt over forandringerne i Englands købspriser for lev-

nedsmidler siden i fjor sommer. Der er 13 prisforhøjelser og 3 prisnedsættelser. De 13 faldt på fem oversøiske lande, de 3 på Danmark. Endelig kan nævnes dollarproblemet. Næst efter Irland, som er medlem af sterlingblokkens dollarpool, er Danmark det land i Europa, som dækker den laveste procent af sit dollarbehov ved egen eksport til USA.

Selv om teksten med overordentlig grundighed udnytter det talmateriale, som tabellerne stiller til rådighed, vil den læser, der ønsker at gå på egen hånd, dog ikke savne muligheder derfor. Der er problemer nok, som kan belyses ud fra de tal og andre fakta, som oversigten indeholder. Blot et enkelt eksempel skal nævnes: Der synes at være materiale for hånden til en sammenligning mellem udviklingen i de forholdsvis liberale lande i Vesteuropa — Belgien, Frankrig, Italien og evt. Schweiz og Vesttyskland — på den ene side og de mere planøkonomiske som Holland, Storbritannien, Danmark, Norge og Sverige på den anden. Men det er måske et af de interessante detailspørgsmål, som Europakommissionen i sin næste årsoversigt vil tage op til nærmere analyse?

P. Nyboe Andersen.

E. W. Paulsen: Studier i Skipsfartens Økonomi. I. Regnskapsanalyse for en Gruppe Dampskip i Tiåret 1929-39. II. Regnskapsanalyse for norske Skipe og Skipsselskaber 1935-39 og 1947. I. D. Beyer A/S Bergen 1947 og 1949.

Økonomernes voksende Interesse for Kendsgerningerne fører os ofte til de Undersøgelser, der i voksende Omfang udføres i U.S.A. Forholdene dér er dog noget fremmedartede og det vil derfor være rimeligt at henlede Opmærksomheden paa den Række Studier, som Professor Paulsen har foretaget før Krigen og nu fortsat i ovennævnte Publikationer, der maa karakteriseres som ubetinget solide og redelige.

Studierne bygger paa Regnskabsoplysninger fra en Række Rederier og er derfor delt i Undersøgelser af Driftsregnskaber og Balancer. Man faar at vide, hvor store de enkelte Konti er og hvilken Vægt, de har i det samlede Regnskab. Som et enkelt Punkt skal

viklingen også i Sovjetunionen og de øst-europæiske lande. Men det mærkes, at jern-tæppet har sænket sig i statistikken. I den foreliggende oversigt for 1949 er det småt med oplysninger om Sovjetblokkens økonomi, og om handelen mellem Øst og Vest er der ikke meget at sige. Derfor bliver i de fleste tabeller og analyser udtrykket »Europa« i realiteten ikke meget forskelligt fra den gruppe lande, der samarbejder om Marshall-planen, plus Finland og Spanien.

Selv dette Europa må dog ofte opløses i mindre områder. Problemet Tyskland behandles næsten altid særskilt, og der gives tal for Europa både med og uden Vesttyskland. Også United Kingdom's særlige stilling giver anledning til speciel omtale i de fleste kapitler. Men iøvrigt behandles enkelte landes problemer særskilt over alt, hvor der er brug for det, f. eks. ved omtalen af arbejdsløshedsproblemet, hvor udviklingen i Belgien, Vesttyskland og Italien analyseres hver for sig. Man får derved både et helhedsbillede og en undersøgelse af de vigtigste områder eller landes afvigelser fra den typiske udviklingstendens.

Om Danmarks stilling giver rapporten, som naturligt er, ingen væsentlige oplysninger, som ikke i forvejen vil være kendt af den, der følger med i udviklingen herhjemme. Ikke desto mindre har det sin store interesse at gennemlæse værket med vore egne problemer i tankerne. Det kan meget vel give anledning til, at man på et og andet punkt reviderer sit syn på disse problemer. Ved at se dem i europæisk perspektiv får man et klarere billede af deres størrelsesorden. Men får bedre muligheder for at skelne mellem de særligt danske og de alment europæiske vanskeligheder og dermed bedre grundlag for at kunne bedømme, i hvilken udstrækning vore vanskeligheder må løses af os selv, respektive kan ventes løst som led i en større europæisk aktion.

Eksempelvis ses det af tabeller over de devaluerende landes import- og eksportpriser siden devalueringen, at importprisstigningen er fælles for dem alle, medens Danmark er ene om et fald i eksportpriserne. Oplysende er i samme forbindelse en oversigt over forandringerne i Englands købspriser for lev-

nedsmidler siden i fjor sommer. Der er 13 prisforhøjelser og 3 prisnedsættelser. De 13 faldt på fem oversøiske lande, de 3 på Danmark. Endelig kan nævnes dollarproblemet. Næst efter Irland, som er medlem af sterlingblokkens dollarpool, er Danmark det land i Europa, som dækker den laveste procent af sit dollarbehov ved egen eksport til USA.

Selv om teksten med overordentlig grundighed udnytter det talmateriale, som tabellerne stiller til rådighed, vil den læser, der ønsker at gå på egen hånd, dog ikke savne muligheder derfor. Der er problemer nok, som kan belyses ud fra de tal og andre fakta, som oversigten indeholder. Blot et enkelt eksempel skal nævnes: Der synes at være materiale for hånden til en sammenligning mellem udviklingen i de forholdsvis liberale lande i Vesteuropa — Belgien, Frankrig, Italien og evt. Schweiz og Vesttyskland — på den ene side og de mere planøkonomiske som Holland, Storbritannien, Danmark, Norge og Sverige på den anden. Men det er måske et af de interessante detailspørgsmål, som Europakommissionen i sin næste årsoversigt vil tage op til nærmere analyse?

P. Nyboe Andersen.

E. W. Paulsen: Studier i Skipsfartens Økonomi. I. Regnskapsanalyse for en Gruppe Dampskip i Tiåret 1929-39. II. Regnskapsanalyse for norske Skipe og Skipsselskaber 1935-39 og 1947. I. D. Beyer A/S Bergen 1947 og 1949.

Økonomernes voksende Interesse for Kendsgerningerne fører os ofte til de Undersøgelser, der i voksende Omfang udføres i U.S.A. Forholdene dér er dog noget fremmedartede og det vil derfor være rimeligt at henlede Opmærksomheden paa den Række Studier, som Professor Paulsen har foretaget før Krigen og nu fortsat i ovennævnte Publikationer, der maa karakteriseres som ubetinget solide og redelige.

Studierne bygger paa Regnskabsoplysninger fra en Række Rederier og er derfor delt i Undersøgelser af Driftsregnskaber og Balancer. Man faar at vide, hvor store de enkelte Konti er og hvilken Vægt, de har i det samlede Regnskab. Som et enkelt Punkt skal

jeg nævne Afskrivninger, som vi i Teorien plejer at henregne til de faste Omkostninger. Han skriver herom »Regnskapene illustrerer tydelig det kjente forhold at avskrivninger innrettes efter årets resultat. Jo større inntekter desto større avskrivninger ikke bare absolutt, men også i procent af bruttoinntekt«.

Som et andet oplysende Eksempel kan nævnes Forholdet mellem Skibenes bogførte Værdi og deres Omsætningsværdi (Markedsværdi). Medens Skibenes Værdi falder jævnt fra Aar til Aar paa Grund af Skibenes Alder (Indeks falder fra 100 til 81), viser Skibenes Omsætningsværdi meget store Svingninger. (Indeks falder fra 100 i 1924 til 44 i 1933 for derfra at stige til 123 i 1937, jfr. I, S. 55). Dette er et meget illustrerende Udtryk for den Modsætning, der er mellem Aarsbalancen og de virkelige Markedsværdier, et Forhold, der ofte diskuteres i Balanceteorien.

Medens de Skibe, der er behandlet i 1. Del er forholdsvis smaa, er der i 2. Del taget Skibe med paa over 12,000 Tons, ligesom der er adskilt mellem Dampskibe og Motorskibe. Derigennem bliver der en Mulighed for indgaaende og interessante Oplysninger, bl. a. om Størrelsesdegressionen.

I baade 1. og 2. Del faar man meget indgaaende Oplysninger om Konjunkturforløbet. Man ser, at Bruttodriftsresultatet i alle Aarene 1930—33 var negativt og det er kun det meget gode Driftsresultat i 1937, der bevirker, at Helhedsbilledet bliver nogenlunde tilfredsstillende. Ser man paa Nettodriftsresultatet, er dette negativt i 7 Aar og kun positivt i 4 Aar.

Billedet af 1947, der omtales i Slutningen

af II, er som bekendt et helt andet, og man faar f. Eks. interessante Billeder af den overvældende Likviditet og af, at de 20 Aar gamle Skibes meget store Værdi i Sammenligning med nye (modsat f. Eks. 1933).

Værdien af Paulsens Bøger ligger i de mange værdifulde og solide Oplysninger, man faar, særlig om Omkostningernes Udvikling gennem en Aarrække. Men denne Nøgternhed er også i nogen Grad Bøgenes Svaghed, idet man gerne vilde have Oplysning om i hvor høj Grad, de bearbejdede Regnskabsresultater kan anses for at være typiske for den norske Skibsfart i Almindelighed.

P. P. Sveistrup.

Notits.

Efter at devalueringen i sept. 1949 gjorde de i forvejen dyre amerikanske bøger endnu dyrere, er de amerikanske forlag i stigende omfang kommet ind på at udsende engelske udgaver af deres publikationer. Følgende amerikanske bøger, som tidligere har været anmeldt i Nationaløkonomisk Tidsskrift kan nu også købes i England:

Readings in business cycle theory (N. T. 1949, side 214). George Allen & Unwin Ltd., London 1950. Pris: 25 s.

Readings in the theory of income distribution (N. T. 1949, side 214). Samme forlag og trykkeår. Pris: 25 s.

Readings in the theory of international trade (N. T. 1949, side 214). Samme forlag og trykkeår. Pris: 30 s.

Lawrence R. Klein: The Keynesian revolution (N. T. 1947, side 216). Macmillan & Co., Ltd., London 1950. Pris: 15 s.